

VIJFENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR A
Vredeszondag

Jesaja 55:6-9
Matteüs 20:1-16

Bennekom 2011

Vrede

Bij het woord 'vrede' schieten je allerlei plaatsen en landen te binnen, waar vrede ver te zoeken is: Afghanistan, Irak, Syrië, Jemen, landen soms ook waar je vroeger nog nooit van had gehoord, plaatsen dichtbij en ver weg.

Bij het woord 'vrede' komt ook veiligheid in gedachte: veiligheid op straat, in het openbaar vervoer, op je werk, in de klas, in de rechtstaat, in het maatschappelijk verkeer.

Vrede is ook een gemoedstoestand in je eigen situatie, in de relaties, die je lief hebt, het is de gesteldheid van je eigen hart.

Vrede is zoveel meer als 'geen oorlog', zeker als we het woord vertalen naar sjaloom. Sjaloom is alles wat wenselijk is: warmte, nabijheid, liefde, gezondheid, welbevinden, rust, harmonie, geborgenheid, met vertrouwen de toekomst tegemoet kunnen zien...

Over dat alles hebben we gezongen bij het begin van de Vredesweek. Met ons gebed willen we in deze dienst de hemel bestormen: dat het toch wáár mag zijn: Gods vrede op aarde. Maar ook ons eigen hart zullen we afstemmen op die waarachtige vrede, opdat heel ons leven en al ons handelen een dienst mag zijn aan Gods sjaloom.

Jezus maakt het ons wel weer erg moeilijk op deze Vredeszondag met zijn parabel van de werkers van het elfde uur! Je zou zeggen: een dergelijke baas roept eerder op de werkvloer een conflict op dan dat het vrede sticht. Hoe kan dit nu goednieuws voor ons zijn?

Ik laat u het slot van de parabel nog eens horen, maar nu in een omgekeerde vorm. De eigenaar betaalt eerst de mensen uit, die de hele dag gewerkt hebben. Dan ziet de parabel er ongeveer zo uit:

Een alternatieve slot

Toen het avond was geworden, zegt de heer van de wijngaard tegen zijn rentmeester:
Roep de werklui en betaal hun het loon,

Toen die van het eerste uur kwamen, kregen ze ieder één denari, zoals dat was afgesproken. Tevreden gingen ze naar huis, blij dat ze die dag zoveel hadden verdiend.

Toen de volgende groepen aan de beurt waren, heerste er een angstige spanning. Hoeveel zou de heer in mindering brengen voor de uren, die zij werkeloos waren geweest? Zij hadden immers niets vastgelegd!

Toen echter die van het derde en zesde uur ook ieder één denari kregen, sloeg de stemming langzaam om in een hoopvol wachten.

Die van het elfde uur kwamen naar voren... Óók zij: één denari! Toen zij die aannamen, prezen zij de eigenaar: Waaraan hebben wij het toch verdiend, dat u ons zo gul belooft voor slecht één uur werken? En verheugd gingen ook zij heen.

De weg naar de vrede

Vreemde wezens zijn wij mensen. Als we de parabel horen, zoals die in de bijbel staat, worden we kwaad. We trekken partij voor de werkers van het eerste uur en roepen in koor: dat is onrechtvaardig. Neen, je mag met je geld maar niet doen wat je wilt!

Horen we de alternatieve parabel, dan zijn we blij met de werkers van het elfde uur en prijzen de onverdiende vrijgevendheid van de heer.

Er is trouwens nog iets dat opvalt: het is de heer van de wijngaard die alle wat latere werkers wat extra's toestopt. Konden zij er wat aan doen, dat niemand hen gehoord had?! Het zijn in het verhaal de werkers zelf die elkaar een meevallertje misgunnen.

Wat ik hier maar mee wil zeggen, is dat de blikrichting van je ogen, de stemming van je hart bepaalt. Toegepast naar vredeszondag: of we innerlijke vrede vinden, hangt voor een belangrijk gedeelte ook af van de kwaliteit van je kijken.

Moeten we dan alles maar goed vinden?

Mij dunkt van niet. Maar werken aan vrede en gerechtigheid - in je eigen kring en wereldwijd - heeft alleen maar kans van slagen, als dat gebeurt vanuit een innerlijke zekerheid, een innerlijke rust, vanuit een hart, dat in vrede is. We kijken nog eens naar die werkers en hoe ze naar de wijngaard gaan. En we vragen ons daarbij af: in wie van de drie herken jij jezelf. Want er zijn in het verhaal drie groepen.

De eerste groep, de werkers van het eerste uur, sluiten met de heer een contract, Ze komen met hem een overeenkomst voor één denari voor één dag werken. Als we zo met God omgaan: ik doe dit, maar dan moet U dat voor mij doen, dan zou dat wel eens op een diepe teleurstelling kunnen uitlopen. Mijn gedachten, zegt de Eeuwige, zijn immers niet jullie gedachten. U hoorde dit in de eerste lezing.

De tweede groep vertrouwt op zijn woord. De heer zegt tegen hen: ga naar mijn wijngaard en wat billijk is zal ik je geven. Deze mensen gaan daarmee akkoord. Zij laten in hun relatie met God het denken in termen van een contract los en zij betreden het gebied van het religieuze. In uw handen beveel ik mij.

De derde groep gaat nog een stapje verder. Zij bekommeren zich in hun godsdienstig leven helemaal niet om welke beloning ook. Zij zijn al dolgelukkig, als ze worden uitgenodigd om in de wijngaard des Heren te *mogen* werken.

De parabel gaat niet over het arbeidsrecht, de parabel tekent de verhoudingen in het godsdienstige leven. Hoe ga je met God om. Zeg je tegen hem: voor wat hoort wat. Of: ik geloof u op uw woord? Of: wat ben ik gelukkig, dat ik u mag kennen, dat ik de weg weet naar u toe, dat ik op mijn manier mag werken in uw wijngaard. 'Gij zelf hebt mij tot uw dienst verkoren'.